

European Securities and
Markets Authority

Usmernenia

**Pravidlá a postupy pre prípad zlyhania účastníkov centrálného
depozitára cenných papierov**

Obsah

1	Rozsah pôsobnosti.....	3
2	Vymedzenie pojmov	4
3	Účel.....	5
4	Povinnosť dodržiavať usmernenia a podávať správy.....	6
4.1	Postavenie usmernení.....	6
4.2	Požiadavky na podávanie správ.....	6
5	Usmernenia.....	7
5.1	Vymedzenie pravidiel a postupov pre prípad zlyhania účastníka	7
5.2	Pravidelné testovanie a preskúmanie pravidiel a postupov pre prípad zlyhania účastníka	10

1 Rozsah pôsobnosti

Dotknuté subjekty

1. Tieto usmernenia sú určené pre príslušné orgány.

Predmet

2. Tieto usmernenia sa uplatňujú vo vzťahu k pravidlám a postupom, ktoré centrálny depozitár cenných papierov (ďalej len „centrálny depozitár“) stanoví na riešenie zlyhania účastníka v súlade s článkom 41 nariadenia (EÚ) č. 909/2014.

Časový rámec

3. Tieto usmernenia sa uplatňujú od po uplynutí dvoch mesiacov od dátumu ich uverejnenia na webovom sídle orgánu ESMA vo všetkých úradných jazykoch EÚ.

2 Vymedzenie pojmov

4. Pokiaľ nie je uvedené inak, pojmy vymedzené v nariadení (EÚ) č. 909/2014 majú v týchto usmerneniach rovnaký význam. Okrem toho sa uplatňujú tieto vymedzenia pojmov:

<i>Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2017/392</i>	Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2017/392 z 11. novembra 2016, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 909/2014, pokiaľ ide o regulačné technické predpisy o požiadavkách na povoľovanie centrálnych depozitárov cenných papierov, dohľad nad nimi a prevádzkové požiadavky pre ne
<i>Zásady CPSS-IOSCO pre infraštruktúry finančného trhu</i>	Zásady pre subjekty infraštruktúry finančného trhu, ktoré vydali Výbor pre platobné systémy a systémy zúčtovania (CPSS) a technický výbor Medzinárodnej organizácie komisií pre cenné papiere (IOSCO) v apríli 2012
<i>Smernica 98/26/ES</i>	Smernica Európskeho parlamentu a Rady 98/26/ES z 19. mája 1998 o konečnom zúčtovaní v platobných systémoch a zúčtovacích systémoch cenných papierov
<i>EK</i>	Európska komisia
<i>ESMA</i>	Európsky orgán pre cenné papiere a trhy
<i>EÚ</i>	Európska únia
<i>Nariadenie (EÚ) č. 909/2014</i>	Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 909/2014 o zlepšení vyrovnania transakcií s cennými papiermi v Európskej únii, centrálnych depozitároch cenných papierov a o zmene smerníc 98/26/ES a 2014/65/EÚ a nariadenia (EÚ) č. 236/2012
<i>Nariadenie (EÚ) č. 1095/2010</i>	Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1095/2010 z 24. novembra 2010, ktorým sa zriaďuje európsky orgán dohľadu (Európsky orgán pre cenné papiere a trhy) a ktorým sa mení a dopĺňa rozhodnutie č. 716/2009/ES a zrušuje rozhodnutie Komisie 2009/77/ES

3 Účel

5. Účelom týchto usmernení je zabezpečiť spoločné, jednotné a konzistentné uplatňovanie ustanovení článku 41 nariadenia (EÚ) č. 909/2014. Ich cieľom je predovšetkým zabezpečiť, aby centrálna depozitára vymedzili a uplatňovali jasné a účinné pravidlá a postupy na riadenie zlyhania ktoréhokoľvek zo svojich účastníkov (zahŕňa to všetky typy účastníkov, t. j. vrátane účastníkov, ktorí sú centrálnymi depozitármi alebo inými typmi subjektov infraštruktúry trhu, a v tých členských štátoch, ktoré sa rozhodli považovať nepriamych účastníkov za účastníkov v zmysle článku 2 písm. f) smernice 98/26/ES, taktiež nepriamych účastníkov).
6. Vzhľadom na to, že pojem „zlyhanie účastníka“ ako taký je už vymedzený v rámci nariadenia (EÚ) č. 909/2014 ako „*situácia, keď sa proti účastníkovi začalo konkurzné konanie (...)*“, účelom týchto usmernení nie je ďalej špecifikovať pojem „zlyhanie účastníka“, ale len poskytnúť usmernenie v súvislosti s krokmi, ktoré by mal centrálny depozitár stanoviť a dodržať v prípade, keď nastane takéto zlyhanie účastníka.
7. Smernicou 98/26/ES sa vymedzuje pojem „konkurzné konanie“ ako „akékoľvek kolektívne opatrenie stanovené právnymi predpismi členského štátu alebo tretej krajiny s cieľom likvidácie alebo reorganizácie účastníka, kde takéto opatrenie zahŕňa dočasné pozastavenie alebo uloženie obmedzenia prevodov alebo platieb“ [článok 2 písm. j)] a okamihom začatia takéhoto konkurzného konania voči účastníkovi je okamih, keď príslušný súdny alebo správny orgán vydá rozhodnutie (článok 6 ods. 1). Smernicou 98/26/ES sa tiež stanovuje, že v takom prípade takýto orgán bezodkladne oznámi toto rozhodnutie príslušnému orgánu, ktorý bol určený jeho členským štátom a že členský štát bezodkladne informuje Európsky výbor pre systémové riziká, ostatné členské štáty a Európsky orgán pre cenné papiere a trhy (ESMA) (článok 6 ods. 2 a 3).
8. Ako sa uvádza v bode 6 odôvodnenia nariadenia (EÚ) č. 909/2014, orgán ESMA by mal pri príprave usmernení k nariadeniu (EÚ) č. 909/2014 zabezpečiť súlad so zásadami CPSS-IOSCO pre subjekty infraštruktúry finančného trhu.
9. V tejto súvislosti si možno všimnúť, že rozsah pôsobnosti zásad CPSS-IOSCO pre subjekty infraštruktúry finančného trhu je vlastne širší ako rozsah pôsobnosti týchto usmernení, pretože sa v ňom stanovuje, že „*infraštruktúry finančného trhu by mali vo svojich pravidlách a postupoch stanovovať okolnosti, ktoré predstavujú zlyhanie účastníka, so zohľadnením tak finančných, ako aj prevádzkových zlyhaní*“ s upresnením, že „*prevádzkové zlyhanie nastáva vtedy, keď účastník nie je schopný plniť svoje záväzky z dôvodu prevádzkových problémov, ako je napríklad zlyhanie systémov informačných technológií*“.
10. Je dôležité poznamenať, že hoci sa v nariadení (EÚ) č. 909/2014 používa pomerne úzke vymedzenie pojmu „zlyhanie účastníka“, nebráni to centrálnym depozitárom stanoviť ďalšie postupy, ktoré sa budú týkať prípadov ovplyvňujúcich ich účastníkov a ktoré sa netýkajú formálneho začatia konkurzného konania voči nim.

4 Povinnosť dodržiavať usmernenia a podávať správy

4.1 Postavenie usmernení

11. Tento dokument obsahuje usmernenia vydané v zmysle článku 41 ods. 4 nariadenia (EÚ) č. 909/2014 v súlade s článkom 16 nariadenia (EÚ) č. 1095/2010. Článkom 16 ods. 3 nariadenia (EÚ) č. 1095/2010 sa od príslušných orgánov a účastníkov finančných trhov požaduje, aby vynaložili všetko úsilie na dodržanie usmernení a odporúčaní.
12. Príslušné orgány, na ktoré sa vzťahujú tieto usmernenia, by mali zabezpečiť ich dodržiavanie tak, že ich začlenia do svojich postupov dohľadu a sledovať, či ich centrálné depozitáre dodržiavajú.

4.2 Požiadavky na podávanie správ

13. Príslušné orgány, na ktoré sa tieto usmernenia vzťahujú, musia orgánu ESMA oznámiť, či dodržiavajú alebo majú v úmysle dodržiavať usmernenia, pričom uvedú aj prípadné dôvody nedodržiavania, a to v lehote do dvoch mesiacov od uverejnenia na webovom sídle orgánu ESMA vo všetkých úradných jazykoch EÚ na adresu: CSDR.Notifications@esma.europa.eu.
14. Pokiaľ príslušné orgány neposkytnú odpoveď v uvedenej lehote, bude sa to považovať za stav, že tieto usmernenia nedodržiavajú. Vzor oznámení sa nachádza na webovom sídle orgánu ESMA.

5 Usmernenia

5.1 Vymedzenie pravidiel a postupov pre prípad zlyhania účastníka

5.1.1 Postup pri stanovení pravidiel a postupov pre prípad zlyhania účastníka

1. Centrálny depozitár má do vypracovania svojich pravidiel a postupov pre prípad zlyhania pre každý zúčtovací systém cenných papierov, ktorý prevádzkuje, zapojiť všetky príslušné zúčastnené subjekty vrátane, okrem iného, svojich účastníkov (napríklad prostredníctvom konzultácií s svojimi výbormi používateľov), ostatných príslušných subjektov infraštruktúr trhu (centrálnych depozitárov, subjektov vyrovnávajúcich peňažnú časť transakcií s cennými papiermi prostredníctvom centrálného depozitára, centrálnych protistrán alebo obchodných miest) a v prípade využívania spoločnej infraštruktúry vyrovnania, prevádzkovateľa takejto infraštruktúry.
2. Pravidlá a postupy centrálného depozitára pre prípad zlyhania má schváliť jeho riadiaci orgán.

5.1.2 Potvrdenie zlyhania účastníka

3. Centrálny depozitár by mal aktivovať uplatňovanie pravidiel a postupov pre prípad zlyhania hneď, ako zistí zlyhanie účastníka a prijme všetky primerané opatrenia na overenie tejto skutočnosti.
4. Centrálny depozitár môže byť o zlyhaní jedného zo svojich účastníkov informovaný samotným účastníkom, orgánom určeným podľa článku 6 ods. 2 smernice 98/26/ES v členskom štáte centrálného depozitára, príslušným orgánom centrálného depozitára, príslušným orgánom účastníka, ktorý zlyhal, alebo akýmkoľvek iným subjektom, ktorý vie o existencii zlyhania, ako sú, napríklad, centrálna protistrana, obchodné miesto, prepojený centrálny depozitár alebo prevádzkovateľ spoločnej infraštruktúry vyrovnania používanéj centrálnym depozitárom.
5. Na tento účel má centrálny depozitár vyžadovať od svojich účastníkov, aby ho čo možno najskôr informovali o svojom zlyhaní a má špecifikovať komunikačné kanály, prostredníctvom ktorých sa má takéto oznámenie vykonať.
6. Hneď ako bude centrálny depozitár informovaný o zlyhaní účastníka, má postúpiť tieto informácie vrátane všetkých podrobných údajov, ktoré má v tej chvíli k dispozícii, ako aj zdroja informácií svojmu príslušnému orgánu. Následne má potom čo možno najskôr identifikovať a svojmu príslušnému orgánu postúpiť aspoň tieto doplňujúce informácie:
  - typ účastníka, u ktorého došlo k zlyhaniu [t. j. informácie, ako sú právne postavenie, povolenie, činnosť, údaj, či ide o kľúčového účastníka v zmysle článku 67 delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) 2017/392],

- celkový objem a hodnota pokynov na vyrovnanie účastníka, u ktorého došlo k zlyhaniu, čakajúcich na vyrovnanie, a ak je to možné aj tých, pri ktorých môže vyrovnanie zlyhať, s uvedením „hodnoty“ vypočítanej v deň zlyhania v súlade s článkom 42 ods. 2 delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) 2017/392,
- typ transakcií a finančných nástrojov (s uvedením kategórií podľa článku 54 ods. 2 písm. b) a článku 42 ods. 1 písm. d) bodu i) delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) 2017/392), ktorých sa tieto pokyny týkajú,
- ak je to možné, v rámci ktorej spoločnej infraštruktúry vyrovnania sú pokyny na vyrovnanie účastníka, u ktorého došlo k zlyhaniu, spracované a, ak sú k dispozícii, všetky ostatné ukazovatele cezhraničných činností účastníka, u ktorého došlo k zlyhaniu.
- počet klientov účastníka, u ktorého došlo k zlyhaniu, pokiaľ centrálny depozitár tieto informácie má a
- informácie o všetkých významných rizikách, ktoré by mohli byť s takýmto zlyhaním spojené.

5.1.3 Opatrenia, ktoré môže centrálny depozitár prijať v prípade zlyhania

7. Centrálny depozitár má vo svojich pravidlách a postupoch pre prípad zlyhania uviesť opatrenia, ktoré môže prijať, ak dôjde k zlyhaniu u niektorého z jeho účastníkov vrátane opatrení, ktoré môže prijať na obmedzenie strát a tlakov na likviditu v okamihu zlyhania účastníka a po zlyhaní účastníka. Centrálny depozitár má špecifikovať, či takéto opatrenia sú vykonané automaticky, alebo či sa o nich rozhodne podľa konkrétneho prípadu.
8. V rozsahu, v akom to umožňujú platné právne predpisy a najmä v súlade s pravidlami o konečnom zúčtovaní vymedzenými v smernici 98/26/ES by tieto opatrenia mohli zahŕňať:
  - (a) zmeny v bežných postupoch vyrovnania, ako je blokovanie vloženia ďalších pokynov na vyrovnanie do systémov vyrovnania s cennými papiermi centrálného depozitára účastníkom, u ktorého došlo k zlyhaniu, pozastavenie jeho neukončených pokynov na vyrovnanie, alebo obmedzenie určitých funkcií, ktoré možno uplatniť na pokyny na vyrovnanie takéhoto účastníka, ako je stanovenie konečného dátumu na opätovné použitie pokynu na vyrovnanie,
  - (b) použitie finančných zdrojov centrálnym depozitárom: v prípade potreby má centrálny depozitár vo svojich pravidlách a postupoch stanoviť, o ktoré finančné zdroje ide (napríklad pre centrálny depozitár bez bankovej licencie garančný fond, ak je zriadený, alebo pre centrálny depozitár s povolením poskytovať vedľajšie služby bankového typu zábezpeku poskytnutú jeho účastníkmi), poradie, v akom

majú byť použité a opatrenia a postupy na riešenie včasného doplnenia takýchto zdrojov po zlyhaní.

9. Pravidlá a postupy centrálného depozitára pre prípad zlyhania majú špecifikovať dôsledky opatrení, ktoré môže prijať v súvislosti s pokynmi na vyrovnanie a účtami účastníkov, u ktorých došlo k zlyhaniu a u ktorých k zlyhaniu nedošlo.

5.1.4 Vykonávanie pravidiel a postupov pre prípad zlyhania

10. Centrálny depozitár má špecifikovať kritériá, ktoré sa zohľadnia pri výbere jednotlivých opatrení uvedených v jeho pravidlách a postupoch pre prípad zlyhania.
11. Centrálny depozitár má mať zavedené pravidlá a postupy, ktorými sa jasne vymedzia zodpovednosti rôznych strán v rámci organizácie a prípadne mimo nej pri riešení zlyhania účastníka, a má poskytnúť školenie a pokyny svojim zamestnancom ohľadne spôsobu vykonávania pravidiel a postupov pre prípad zlyhania. Týmito pravidlami a postupmi sa majú určiť kľúčoví pracovníci na tento účel, upravovať komunikačné, dokumentačné a informačné potreby a otázky týkajúce sa prístupu k údajom, a koordinácia s ostatnými subjektmi vrátane, prípadne, ďalších subjektov infraštruktúry trhu a v prípade centrálného depozitára využívajúceho spoločnú infraštruktúru vyrovnania, prevádzkovateľ takejto infraštruktúry.

5.1.5 Komunikácia o vykonávaní pravidiel a postupov pre prípad zlyhania

12. Pravidlá a postupy pre prípad zlyhania majú stanoviť, že:
  - (a) centrálny depozitár má čo možno najskôr informovať svoj príslušný orgán a účastníka, u ktorého došlo k zlyhaniu, o opatreniach, ktoré prijal alebo prijme centrálny depozitár v nadväznosti na zlyhanie,
  - (b) centrálny depozitár má čo možno najskôr informovať o opatreniach, ktoré prijal v nadväznosti na zlyhanie, tieto subjekty:
    - i. svoje relevantné orgány,
    - ii. orgán ESMA,
    - iii. svojich účastníkov, u ktorých nedošlo k zlyhaniu,
    - iv. obchodné miesta a centrálny protistrany, ktorým poskytuje služby centrálny depozitár,
    - v. prevádzkovateľa spoločnej infraštruktúry vyrovnania používanej centrálnym depozitárom,
    - vi. prepojené centrálny depozitáre.

13. Informácie poskytnuté osobám uvedeným v bodoch iii) až vi) písm. b) odseku 12 nemajú obsahovať osobné údaje v zmysle článku 2 písm. a) smernice 95/46/ES¹ (okrem prípadov, keď je účastníkom, u ktorého došlo k zlyhaniu, fyzická osoba).

5.2 Pravidelné testovanie a preskúmanie pravidiel a postupov pre prípad zlyhania účastníka

14. Pravidlami a postupmi centrálného depozitára pre prípad zlyhania sa majú stanoviť mechanizmy a časový harmonogram na testovanie ich účinnosti a použiteľnosti.
15. Centrálny depozitár má uskutočňovať takéto testy aspoň raz ročne a v každom prípade po všetkých významných zmenách v pravidlách a postupoch pre prípad zlyhania alebo na žiadosť svojho príslušného orgánu, a to na relevantnej vzorke svojich účastníkov, príslušných subjektov infraštruktúr trhu (centrálne depozitáre, subjekty vyrovnávajúce peňažnú časť transakcií s cennými papiermi prostredníctvom centrálného depozitára, centrálny protistrany alebo obchodné miesta) a všetkých ostatných subjektoch (ako napríklad prevádzkovateľ spoločnej infraštruktúry vyrovnania používanej centrálnym depozitárom, tretie strany, ktorým bolo poskytovanie služieb zverené atď.), primerane pre každý systém vyrovnania cenných papierov, ktorý prevádzkuje. Príslušný orgán centrálného depozitára môže požiadať o účasť na takomto testovaní.
16. Pred každým testovaním má centrálny depozitár vymedziť parametre, podľa ktorých bude takéto testovanie prebiehať, s prihliadnutím na rôzne typy účastníkov (z hľadiska objemu, činnosti atď.), účastníkov nachádzajúcich sa v rôznych krajinách alebo časových pásmach, účastníkov, ktorí sú držiteľmi rôznych typov účtov (súhrnný a segregovaný), prípadne príslušných subjektov infraštruktúr trhu. Takéto testovanie má zahŕňať vykonanie simulácie a testovanie komunikačných postupov. Ak to bude príslušný orgán požadovať, centrálny depozitár môže svojmu príslušnému orgánu pred každým testovaním predložiť parametre, ktoré plánuje použiť.
17. Ak sa pri testovaní zistia určité nedostatky v pravidlách a postupoch pre prípad zlyhania, centrálny depozitár ich musí náležitým spôsobom upraviť. Ak sa pri simulácii zistia u účastníkov alebo iných subjektov infraštruktúr trhu nedostatočné znalosti alebo nedostatočná pripravenosť na uplatňovanie pravidiel a postupov pre prípad zlyhania, centrálny depozitár má zabezpečiť, aby boli tieto subjekty náležite informované a prijali opatrenia na odstránenie týchto nedostatkov.
18. Výsledky testovaní a prípadné zamýšľané zmeny v pravidlách a postupoch pre prípad zlyhania sa majú oznámiť riadiacemu orgánu centrálného depozitára, výboru pre riziká,

---

¹ „Osobné údaje“ znamenajú akúkoľvek informáciu, ktorá sa týka identifikovanej alebo identifikovateľnej fyzickej osoby („údajového subjektu“); identifikovateľná osoba je osoba, ktorú možno identifikovať, priamo alebo nepriamo, najmä pomocou overenia identifikačného čísla alebo jedného alebo viacerých faktorov špecifických pre jeho fyzickú, fyziologickú, duševnú, hospodársku, kultúrnu alebo sociálnu identitu“, smernica 95/46/ES z 24. októbra 1995 o ochrane fyzických osôb pri spracovaní osobných údajov a voľnom pohybe týchto údajov.

príslušnému orgánu a relevantným orgánom. Centrálny depozitár má taktiež oznámiť svojim účastníkom aspoň zhrnutie výsledkov vykonaného testovania a prípadné zamýšľané zmeny v pravidlách a postupoch pre prípad zlyhania.